

چکیده

این پژوهش با استفاده از روش توصیفی عملکرد بیمارستان های کل کشور را مورد بررسی قرار داده است. پژوهش حاضر بصورت مقطعی بر مبنای اطلاعات سال ۱۳۷۵ همزمان با سرشماری (ده سال یکبار) جمعیت کشور انجام شده و اطلاعات جمع آوری شده در این سال را به عنوان اطلاعات پایه قرار داده است.

جامعه آماری این پژوهش ۷۵۱ بیمارستان کل کشور (با ۱۰۴۲۱۷ تخت) با انواع مالکیت که در بخش بهداشت و درمان قرار می گیرند: از قبیل بیمارستان های دولتی، خصوصی، تأمین اجتماعی، خیریه، سپاه، ارتش و ... را شامل می گردد، که با در نظرگرفتن مرز جغرافیایی، تعداد تخت، تخصص بیمارستان و ... در رابطه با جمعیت تحت پوشش (Define Population) مورد بررسی قرار گرفته اند.

نتایج این پژوهش مبتنی بر یک بانک اطلاعاتی بسیار منظم و کامل بوده که اطلاعات آن با کمک و پشتیبانی مقامات ارشد وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی توسط خود محقق جمع آوری شده است که از این جنبه اطلاعات یاد شده مبنای ارجاعات و مستندات آماری وزارت بهداشت و درمان و سایر ارگانهای مرتبط با بهداشت و درمان می باشد.

جهت استفاده بهینه از نتایج این پژوهش یک بسته نرم افزاری کامل تهیه شده و تحت عناوین

الف: SEE (Supervising Evaluation & Efficiency)

ب: CAP (Computer Adided planning)

ارائه شده است که به ابتکار پژوهشگر و بر پایه تجربیات شخصی طراحی شده است و اصولاً جنبه الگوبرداری از هیچ طرح داخلی و خارجی را ندارد.

این بسته نرم افزاری جوابگوی پیش بینی تغییرات و تحولات آتی، مسائل جمعیتی، تعداد بیمارستان، تخت های بیمارستانی و تخصص های مختلف تا سال ۱۴۰۰ هجری شمسی در حداقل زمان ممکن می باشد. از جمله مزایای دیگر این پژوهش فرم های جمع آوری اطلاعات بهداشتی درمانی آن می باشد که در حداقل تعداد فرم (سه فرم) و حداقل سؤالات ممکن آنهم بصورت خام (برای جلوگیری از اعمال روش ها و فرمولهای سلیقه ای و غیر استاندارد و یا پیش بینی نتایج حاصل از آمارها) به شکل خاص و نظارتی تنظیم و به دانشگاه های علوم پزشکی ارسال شد. به همراه ارسال و تکمیل فرم ها از شیوه مصاحبه و مراجعه مستقیم نیز استفاده شده است.

ویژگی های بارز این پژوهش:

- بکارگیری نقش نظارتی و ارزشیابی سه شاخص مهم بیمارستانی بطور همزمان
- بکارگیری سه شاخص مهم بیمارستانی در قالب یک تئوری کاربردی (Pabon Lasso)
- یکدستی اطلاعات و جامعیت آن که بطور همزمان بیمارستان های کل کشور و بخش بهداشت و درمان را در برگیرد.

اهم نتایجی که از این پژوهش حاصل شده به شرح ذیل است:

- * از مجموع استان های کشور با توجه به عملکرد بیمارستان های آن: ۱۴ استان در منطقه I، ۱۰ استان در منطقه II و تنها ۱ استان در منطقه III نمودار پابون لاسو قرار گرفتند.
- * میانگین وزنی اشغال تخت عمومی کشور ۴۹/۳۷٪ و تأمین اجتماعی ۵۱/۲۱٪ است
- * متوسط اقامت بستری بیمار ۵/۸ روز در کشور است

- * درصد تخت فعال به تخت ثابت ۸۲/۵۴ برای کل کشور و ۶۹/۷۹٪ برای سازمان تأمین اجتماعی است
- * شاخص تخت دائر برای کل کشور ۱/۴ و سازمان تأمین اجتماعی ۳۳٪ است
- * شاخص تخت نیمه تمام ۴۹٪ برای کل کشور و ۱/۴۴ برای سازمان تأمین اجتماعی است
- * متوسط عمر تخت بیمارستان ها برای کل کشور ۲۷/۴۶ سال و برای سازمان تأمین اجتماعی ۱۰/۸۷ سال است
- * چرخش اشغال تخت برای کل کشور ۳۰/۶ بار در سال می باشد

در این پژوهش وضعیت موجود تخت بیمارستانی و مدل پیشنهادی برای تمام مناطق، استان ها، شهرستانها، شهرها و حتی بیمارستان های کشور ارائه شده است که می تواند پایه اطلاعاتی مناسبی جهت اعمال مدیریت استراتژیک در قالب یک برنامه ریزی استراتژیک برای کشوری که دائماً دستخوش انواع تغییرات و تحولات می باشد در قالب یک نظام (Management Information System) MIS (مدیریت از طریق اطلاعات)، قرار گیرد.